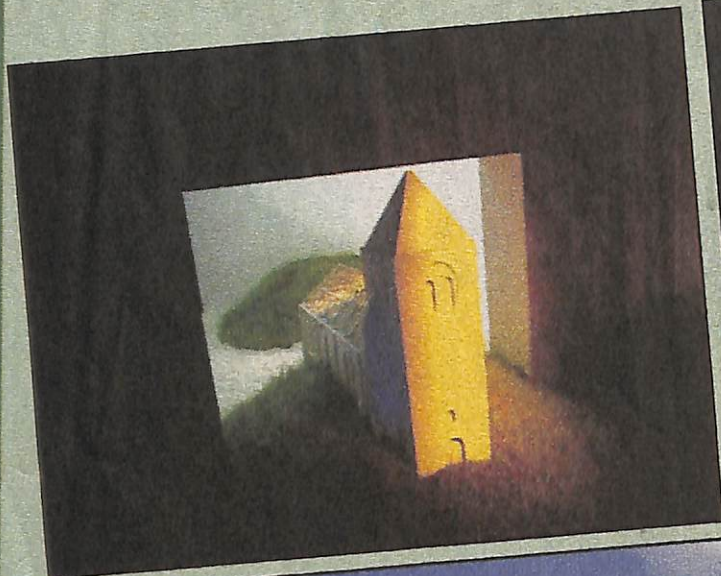

Groninger Dagblad

31
MEI
2001

De 'Grand Terp'

En de fietser, hij ploegde voort. Eerder deze week bevond hij zich iets buiten de stad Groningen, op zoek naar de 'Grand Terp', gebouwd in het kader van de manifestatie Via>Dorkwerd. En zo'n zoektocht valt niet mee; voor fietsers ontbreken wegwijzers. En studenten die een gebouw van het Zernikecomplex verlaten, hebben nog nooit van het kunstproject („de grand wát?“) gehoord. En als dan ook nog eens de weer-goden tegenwerken, is de fietser gedoemd om staand op de trappers een waar gevecht tegen de elementen te voeren. Tot het moment dat de terp aan de horizon verschijnt en hij even later, nog een beetje napuffend, de bordjes 'rijwielstalling' en 'toilet vijftig cent' ontwaart. Gelukkig: terug in de culturele wereld.

Door **Jacob Moerman**

"Via>Dorkwerd - Het bijzondere Groningen' is de titel van de manifestatie die de hele zomer een eerbetoon beoogt te zijn aan het Reitdiepdal en de aandacht wil vestigen op de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het eeuwenoude cultuurlandschap', luidt de eerste zin van de website die de internetsurfer kan bezoeken.

De Britse cineast en kunstenaar Peter Greenaway bedacht de terp, tevens het tijdelijke onderkomen van de tentoonstelling 'Reis door het Landschap'. Hierin geeft Greenaway zijn visie weer op de ontstaansgeschiedenis van het wierdengebied.

Die terp had oorspronkelijk bij het dorp Dorkwerd moeten worden gebouwd, maar moest na protesten van bewoners elders op de Groninger bodem verrijzen. Het resultaat staat nu aan de rand van Stad, iets ten noordwesten van het Zernikecomplex. Naast de toiletten doen de graafmachines hun werk en heeft de fietser uitzicht op een deel van de skyline van Groningen; de flatgebouwen van de wijk Selwerd. Maar goed, als het weer het toelaat kunnen de bezoekers plaatsnemen op de rieten stoeltjes naast het overdekte restaurant en de menukaart bestuderen.

De 'Grand Terp' is overigens maar een klein deel van Via>Dorkwerd. Tot de manifestatie behoren voor de komende maanden ook een 'feestelijke culturele programmering' (waaronder een optreden van de groep Törf en voorstellingen van de dansgroep Krisztina de Châtel), toeristische activiteiten en debatten over het landschap.

En nog meer tentoonstellingen: in het Groninger Museum toont Greenaway al enige tijd hoe de strijd

met het water voor de bewoners in het Reitdiepdal vaak een hel betekende en in het Natuurmuseum laat Willem van Toorn 'bewoners en gebruikers aan het woord; van boer tot schipper, van watertoerist tot brugwachter, van projectontwikkelaar tot archeoloog'.

Genoeg nu, want we stappen samen met de fietser af om de 'Grand Terp' te betreden. Daarin zijn, het kan bijna niet anders, films te zien die Greenaway maakte van het Groninger land. In totaal negen videoschermen tonen beelden die gemaakt zijn vanaf of vanuit verschillende 'voertuigen', zoals een paard, helikopter of auto. Iedere film duurt precies tien minuten, terwijl de afgelegde afstanden gelijk zijn. Sommige films worden dus versneld afgedraaid, andere in 'slow motion'.

Dát is alleen nog maar te zien in het bovenste gedeelte van de terp. Op de begane grond heeft Greenaway zich weer helemaal uitgeleefd met plastic koetjes, lege melkflessen en vooral botten, veel botten. Een tentoongesteld skelet lijkt vanwege de horrorachtige geluiden uit de speakers regelrecht afkomstig te zijn uit het spookhuis van de kermis. Hij is dol op schedels, opgezette vogels en botten, deze Greenaway, maar het is een raadsel waarom die zo prominent in de tentoonstelling zijn

opgenomen. Ook liggen in een vitrinekast een half nummerbord en een diskette tentoongesteld. Ach ja, ook wij zullen binnenkort tot het verleden behoren, wil de expositie nadrukkelijk zeggen.

Verdomd, denkt de fietser, als dat zo is, dan ben ook ik binnen de kortste keren tot stof vergaan of hangen mijn botjes en schedel met een beetje pech voor mijn nageslacht te pronken in een vitrinekast. Hij besluit derhalve zo snel mogelijk de tentoonstelling te verlaten, om ergens in het centrum van Groningen vertier te zoeken in een café. Als het leven tóch kort duurt, kun je maar beter zo nu en dan flink uit de band springen, nietwaar? Om de terugtocht te verkorten, besluit hij een snellere route te nemen - dwars over het kerkhof van de wijk Selwerd.

Iets later dan gepland zit hij achter een glas bier en denkt hij tussen twee slokken nog even na over de zojuist opgedane ervaringen. Gedachten over dood, verderf en vergankelijkheid dringen zich op.

Eigenlijk best wel indrukwekkend, die begraafplaats van Selwerd.

Voor meer informatie: www.viadorkwerd.nl.

van Peter Greenaway

Muziek

Dance To The Max

UitPlus

Een 'Nobeltje' op Ballum

Kunst

Vleugje Drenthe in Amsterdam

Film

Bronstige tienerkomedie